

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ J. P.**, bývajúceho vo V. **2/ J. P.**, bývajúceho vo V. **3/ M. P.**, bývajúceho v G., **4/ V. R.**, bývajúcej v M. proti žalovaným **1/ I. B.**, bývajúcim vo V. **2/ M. B.**, bývajúcej vo V. oboch zastúpených JUDr. J. F., advokátkou so sídlom v K. **o vyslovenie neplatnosti právneho úkonu**, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves, pod sp. zn. 9 C 25/2007, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 10. septembra 2009, sp. zn. 2 Co 32/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolací súd dovolanie žalovaných 1/ a 2/ **o d m i e t a .**

Žalobcom 1/, 2/, 3/ a 4/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Spišská Nová Ves rozsudkom z 26. novembra 2008, č.k. 9 C 25/2007–138 konanie o návrhu žalobcu 1/ zastavil, návrh žalobcov 2/ až 4/ zamietol, žalobcom 1/ až 4/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ na účet ich právnej zástupkyne trovy konania vo výške 17 327,-- Sk do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. O späťvzátí návrhu žalobcu 1/ rozhodol v zmysle ustanovenia § 96 ods. 1 a 2 O.s.p. Zamietnutie návrhu žalobcov 2/ až 4/ odôvodnil tým, že účastníkmi konania o vyslovenie neplatnosti zmluvy musia byť všetci účastníci zmluvy. Uviedol, že z dôvodu späťvzatia návrhu na začatie konania žalobcom 1/ došlo k nedostatku vecnej legitímácie v konaní, a preto súd návrh žalobcov 2/ až 4/ zamietol. O trovách konania vo vzťahu k žalobcovi 1/ rozhodol s poukazom na ustanovenie § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. a vo vzťahu k žalobcom 2/ až 4/ podľa § 146 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Košiciach uznesením z 10. septembra 2009, sp. zn. 2 Co 32/2009 napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na to, že pri nerozlučnom spoločensťve účastníkov konania na späťvzatie návrhu je potrebný súhlas všetkých účastníkov, ktorí vystupujú na jednej strane, pričom z obsahu spisu vyplýva, že návrh na začatie konania vzal späť len žalobca 1/ a žalobcovia 2/ až 4/ so späťvzatím nesúhlasili. Uviedol, že z tohto dôvodu je potrebné považovať späťvzatie žalobcu 1/ za neúčinné.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní 1/ a 2/, ktorí navrhli uznesenie krajského súdu zmeniť, pokiaľ ním bol zrušený rozsudok okresného súdu v časti o zastavenie konania o návrhu žalobcu 1/ na vyslovenie neplatnosti kúpnej zmluvy vo vzťahu voči domu súp. č. X. ležiacemu na parc. č. X., zap. V KN na LV č. X., kat. úz. V. tak, že odvolanie sa v tejto časti odmieta. Prípustnosť dovolania odôvodnili ustanovením § 237 písm. d/ O.s.p. a v zmysle § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. tým, že v napadnutej časti už bolo právoplatne rozhodnuté. Uviedli, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní preskúmal aj tú časť rozsudku súdu prvého stupňa, ktorá nadobudla právoplatnosť, aj keď žiaden z oprávnených subjektov rozsudok v tejto časti odvolaním nenapadol. Uviedli, že odvolanie bolo podané v mene všetkých štyroch žalobcov JUDr. Z. V., ktorú substitučne splnomocnil právny zástupca žalobcov JUDr. L., avšak žalobca 1/ vypovedal plnomocenstvo udelené na zastupovanie v konaní JUDr. L., pričom túto skutočnosť oznámil súdu podaním z 23. októbra 2008. Z dôvodu, že odvolanie bolo podané v mene žalobcu 1/, považoval ho za odvolanie neoprávnenej osoby.

Žalobcovia 1/ až 4/ sa k podanému dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (viď § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska; dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo dovolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (§ 239 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (viď § 239 ods. 2 O.s.p.).

Ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením (§ 239 ods. 3 O.s.p.).

Nakoľko dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov uvedených uznesení (v danom prípade uznesením odvolacieho súdu bolo zrušené uznesenie súdu prvého stupňa), je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa § 239 nepripúšťa.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa odvolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., či len na skúmanie existencie vady dovolateľmi priamo namietanej (§ 237 písm. d/ O.s.p.), ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia

procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej, alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným).

So zreteľom na dovolateľmi tvrdenú procesnú vadu, zameral sa osobitne na otázku splnenia podmienok prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 237 písm. d/ O.s.p.

Podľa uvedeného zákonného ustanovenia dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Prekážka rozsúdenej veci (*res iudicata*) nastáva vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec (§ 159 ods. 3 O.s.p.). K jej porušeniu dôjde vtedy, ak sú súčasne splnené tri podmienky: 1/ začne sa opätovne konať, hoci už bolo vo veci právoplatne rozhodnuté, 2/ začne sa opätovne konať medzi tými istými účastníkmi, 3/ a o tej istej veci. Za tú istú vec treba v novom konaní považovať ten istý nárok, o ktorom sa už prv právoplatne rozhodlo, ak sa opiera o ten istý právny dôvod vyplývajúci z totožného skutkového stavu.

Pokiaľ ide o rozhodnutie o určovacej žalobe (§ 80 písm. c/ O.s.p.) pre posúdenie toho, či zakladá prekážku rozsúdenej veci, bude rozhodujúci aj právny stav záväzne určený jeho obsahom. Ak rozhodnutie vyznie tak, že podľa neho právo alebo právny vzťah, prípadne povinnosť existuje (neexistuje), je tým daná prekážka *res iudicata* pre novú určovaciu žalobu. Ak ale určovacia žaloba bola zamietnutá bez toho, aby súd záväzne posúdil existenciu právneho vzťahu medzi účastníkmi, nejde o rozhodnutie, ktoré by zakladalo prekážku rozsúdenej veci podľa § 159 ods. 1 O.s.p. Ani rozhodnutie súdu o zastavení konania v dôsledku späťvzatia návrhu nie je rozhodnutím vo veci samej a preto s týmto rozhodnutím nie je možné spájať hmotnoprávne a procesnoprávne účinky meritórneho rozhodnutia a vyvodzovať z neho vadu konania vyplývajúcu z ustanovenia § 237 písm. d/ O.s.p.

V danej veci uvedené podmienky splnené neboli a tým nie je daná ani dovolateľmi tvrdená vada konania (§ 237 písm. d/ O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje vzhľadom na tvrdenia dovolateľov 1/, 2/ o nesprávnom postupe odvolacieho súdu poukázať na tú skutočnosť, že rozsah odvolacieho prieskumu je daný odvolaním (viď § 212 ods. 1 O.s.p.). Odvolateľ teda spravidla sám určuje rozsah, v akom má byť napadnuté rozhodnutie preskúmané odvolacím súdom (či napáda rozhodnutie vo všetkých jeho výrokoch alebo len niektorý z nich alebo len z hľadiska niektorej konkrétnej veci alebo práva). Ak odvolateľ žiada preskúmať len jeden z viacerých výrokov alebo určitý výrok len o niektorej z viacerých vecí (niektorom z viacerých práv) odvolací súd je rozsahom uplatneným v odvolaní viazaný a odvolaním nenapadnuté výroky nepodrobujú svojmu prieskumu.

Výnimky zo zásady uvedenej v predchádzajúcom odseku sú vypočítané v § 212 ods. 2 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia súd nie je viazaný rozsahom odvolania

a/ vo veciach, v ktorých možno začať konanie bez návrhu,

b/ v prípadoch, keď od rozhodnutia o napadnutom výroku je závislý výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý,

c/ v prípadoch, keď ide o také spoločné práva alebo povinnosti, že rozhodnutie sa musí vzťahovať na všetkých účastníkov, ktorí vystupujú na jednej strane, a kde platia úkony jedného z nich aj pre ostatných (§ 91 ods. 2), hoci odvolanie podal len niektorý z účastníkov,

d/ ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi.

Skutočnosť, že odvolací súd s poukazom na ustanovenie § 91 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 212 ods.2 písm. c/ O.s.p. preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa v celosti, nie je možné považovať za niektorú z väd konania uvedených v § 237 O.s.p. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na procesnú spôsobilosť žalobcu 1/ a jeho riadne zastúpenie v konaní ako aj na viazanosť súdu uplatneným žalobným petitom.

Z uvedeného vyplýva, že prípustnosť dovolania žalovaných 1/, 2/ nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ich dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

V dovolacom konaní neboli žalovaní 1/, 2/ úspešní a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalobcom (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalobcom 1/, 2/, 3/, 4/ náhradu trov dovolacieho

konania, lebo v dovolacom konaní nepodali návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 4. marca 2010

JUDr. Vladimír M a g u r a, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: